

Sygn. akt II DIZ 50/21

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 5 kwietnia 2022 roku sprawy w przedmiocie wstrzymania z urzędu wykonania uchwały Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2021 roku, sygn. akt I DI 17/21, na podstawie art. 462 § 1 k.p.k.

postanowił:

wstrzymać wykonanie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2021 roku, sygn. akt I DI 17/21, w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach II i III, to jest o zawieszeniu sędziego Sądu Rejonowego w M.- S. W. w czynnościach służbowych oraz obniżeniu o 50% wysokości przysługującego mu wynagrodzenia, do czasu rozpoznania zażaleń sędziego S. W. i jego obrońców na ww. uchwałę.

UZASADNIENIE

W dniu 12 marca 2021 roku prokurator z Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej wystąpił do Sądu Najwyższego o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w M.- S. W. za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

Uchwałą z 19 maja 2021 r., sygn. akt I DI 17/21, Sąd Najwyższy:

1. zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego S. W. za to, że w dniu 29 kwietnia 2019 r. w M. po uprzednim przełamaniu zabezpieczeń w postaci elektronicznego hasła dostępu do prowadzonego przez [...] B. [...] S. A. dla J. W. rachunku bankowego o numerze [...] i uzyskaniu dostępu do tego rachunku bankowego, dokonał kradzieży znajdujących się na nim środków

pieniężnych w kwocie 2.200 złotych, w ten sposób, że przełał te pieniądze na prowadzony przez [...] Bank [X] S. A. rachunek bankowy o numerze [...], którego jest posiadaczem, działając na szkodę banku [...] B. [...]S.A., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.;

2. zawiesił sędziego S. W. w czynnościach służbowych;
3. obniżył wysokość wynagrodzenia sędziego S. W. na czas trwania zawieszenia o 50%;
4. kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Zażalenie na powyższą uchwałę wnieśli obrońcy sędziego objętego wnioskiem – adwokat M.F.-K. oraz sędzia Sądu Okręgowego w P.- M. K. Rozstrzygnięcie sądu I instancji zaskarżył nadto sędzia S. W. Posiedzenie Sądu Najwyższego w przedmiocie rozpoznania zażaleń na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2021 roku zostało pierwotnie wyznaczone na dzień 17 września 2021 r. Zarządzeniem z dnia 2 września 2021 roku posiedzenie w tej sprawie jednak odwołano, w szczególności w związku z wydaniem przez Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej postanowienia z dnia 14 lipca 2021 roku, sygn. C-204/21, mocą którego Rzeczpospolita Polska została w szczególności zobowiązana, natychmiast i do czasu wydania wyroku kończącego postępowanie w sprawie C-204/21, m. in. do zawieszenia stosowania art. 27 § 1 pkt 1a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, na podstawie którego Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego jest właściwa do orzekania w pierwszej i drugiej instancji w sprawach o zezwolenie na pociągnięcie sędziów i asesorów sądowych do odpowiedzialności karnej, na ich tymczasowe aresztowanie, zatrzymanie lub przymusowe doprowadzenie.

Do czasu wyznaczenia posiedzenia w przedmiotowej sprawie nie wyznaczono kolejnego terminu posiedzenia, na którym Sąd Najwyższy planowałby rozpoznanie zażaleń odnoszących się do zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, a w konsekwencji także zawieszenia go w pełnieniu czynności służbowych i obniżenia wysokości wynagrodzenia.

Dodać należy, iż pismem z dnia 9 marca 2022 roku sędzia Sądu Rejonowego w M. S. W. zwrócił się do Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej z wnioskiem o wyznaczenie terminu posiedzenia celem

rozpoznania dotyczącej go sprawy w II instancji. Wskazał, że pozostaje zawieszony od 9 miesięcy, tymczasem z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka wynika, iż każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd. Wskazując na negatywne skutki przeciągającego się okresu zawieszenia w czynnościach tak dla niego samego, jaki sądu, w którym pełni służbę, podkreślił konieczność pilnego rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Postępowanie w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jest postępowaniem incydentalnym w toku postępowania karnego. Nie ulega zatem wątpliwości, że w tym postępowaniu, w zakresie nieuregulowanym w ustawie z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych (p.u.s.p.), zastosowanie winny znaleźć przepisy ustawy Kodeks postępowania karnego (zob. w szczególności uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2009 r., I KZP 5/09, Lex nr 493998). Nie budzi również wątpliwości, że uchwała sądu w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jest odpowiednikiem wydawanego w postępowaniu karnym postanowienia, a zatem winno się do niej stosować odpowiednio przepisy dotyczące tego rodzaju orzeczeń.

Jednocześnie uchwała, o której mowa w art. 80 § 2c ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, w zakresie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej nie podlega wykonaniu do czasu jej uprawomocnienia, co jednak nie dotyczy rozstrzygnięć o zawieszeniu sędziego w czynnościach służbowych oraz obniżeniu przysługującego mu wynagrodzenia. Z normy zawartej w art. 131 § 4 *in fine* p.u.s.p. wprost wynika, że złożone zażalenie nie wstrzymuje wykonania uchwały o zawieszeniu sędziego w czynnościach służbowych.

Powyższą regulację należy zatem przanalizować w kontekście art. 462 § 1 k.p.k. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, zażalenie nie wstrzymuje wykonania zaskarżonego postanowienia; sąd jednak, który je wydał, lub sąd powołany do rozpoznania zażalenia może wstrzymać wykonanie

postanowienia. Jak podkreśla się w piśmiennictwie, *ratio legis* unormowania przewidzianego w art. 462 § 1 k.p.k. *in fine* upatrywać należy w tym, iż w sytuacjach wyjątkowych natychmiastowa wykonalność postanowienia mogłaby spowodować dla osoby, której orzeczenie to dotyczy, istotną krzywdę, nieodwracalne wręcz następstwa. W takich sytuacjach zarówno organ *a quo*, jak i organ *ad quem* mają prawo wstrzymać wykonanie postanowienia. Podjęcie zaś takiej decyzji może nastąpić z urzędu (S. Zabłocki, M. Klubińska [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom IV. Komentarz do art. 425–467*, red. R. A. Stefański, Warszawa 2021, s. 803). Podnosi się również, że wstrzymanie wykonania postanowienia ma na celu zapobieżenie konsekwencjom wykonania tej decyzji, gdyby na skutek zaskarżenia doszło do jego zmiany lub uchylecia (D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2022, art. 462, teza 5). W literaturze wskazuje się wreszcie, że wstrzymanie wykonania orzeczenia powinno mieć miejsce wówczas, gdy w realiach sprawy rysuje się możliwość odmiennego orzeczenia sądu rozpoznającego zażalenie, a wykonanie postanowienia mogłoby skutkować poważnymi konsekwencjami (J. Matras [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. K. Dudka, Warszawa 2020, s. 1081).

Aktualnie, w kontekście powołanego wyżej postanowienia Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 14 lipca 2021 roku, merytoryczne rozpoznanie zażaleń sędziego S. W. i jego obrońców przez właściwy sąd napotyka na przeszkody natury prawnej. Określenie terminu wydania wyroku przez TSUE w sprawie o sygn. C–204/21 jest niemożliwe, a co za tym idzie nieznana jest także data rozstrzygnięcia złożonych w sprawie środków odwoławczych.

Tymczasem uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2021 roku, sygn. akt I DI 17/21, wywołuje względem sędziego Sądu Rejonowego w M. poważne – mimo, że uboczne względem rozstrzygnięcia o charakterze zasadniczym – konsekwencje, w postaci odsunięcia go od obowiązków orzeczniczych oraz wypłacania mu obniżonego o połowę wynagrodzenia. Przypomnieć zaś wypada, że **możliwość choćby czasowego pozbawienia sędziego prawa do realizacji istoty służby sędziowskiej, jaką jest orzekanie, jest jednym z chronionych konstytucyjnie elementów gwarancji niezawisłości sędziowskiej (art. 180 ust.**

1 i 2 Konstytucji RP). Możliwość taka obwarowana jest szczególnymi warunkami, uzasadnionymi wyjątkowymi okolicznościami, ściśle normowanymi przepisami ustawy zasadniczej i ustaw zwykłych.

Powyższy układ procesowy wywołał więc konieczność zbadania zasadności wstrzymania negatywnych dla sędziego i wymiaru sprawiedliwości skutków nieprawomocnej uchwały. W rezultacie jako mające istotne znaczenie uznano ograniczenie poważnych następstw uchwały sądu *a quo* odnoszących się do sytuacji ustrojowej i osobistej sędziego S. W.. Analizując akta sprawy, a w szczególności argumenty zawarte we wniosku prokuratora, uchwale sądu *a quo* oraz złożonych zażaleniach, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania o konieczności wstrzymania wykonanie zaskarżonej uchwały w odniesieniu do rozstrzygnięć zawartych w punktach II i III. Za zasadną uznał ingerencję w dalsze wykonywanie nieprawomocnej decyzji o zawieszeniu sędziego Sądu Rejonowego w M. S. W. w czynnościach służbowych i w konsekwencji obniżenie o 50% wysokości przysługującego mu wynagrodzenia do czasu rozpoznania zażaleń sędziego S. W. i jego obrońców.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.